

Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer ELBIR OKTATÁSI HÍRLEVÉL 2010. NOVEMBER

IFJÚSÁGVÉDELMI ŐRJÁRAT MISKOLCON ELÉRTE AZ 500 FŐT AZ INTÉZKEDÉS ALÁ VONT GYERMEKEK SZÁMA

I. Az őrzőjárat szükségessége, szervezése

A Miskolci Családsegítő Szolgálat Regionális Módszertani Központ és Gyermejköléti Szolgálat Megyei Módszertani Központ, a B-A-Z Megyei Rendőr- Főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya, a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Észak-magyarországi Regionális Felügyelősége Miskolci Kirendeltségének bevonásával korszerűbb, komplexebb formában újra indította a korábban már sikeres ifjúságvédelmi őrzőjáratot Miskolc város területén.

Megyénk és ezen belül is Miskolc város bűnügyi helyzetének elemzése, valamint az előző évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a 2009/2010. tanévben is Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, különösen a nagyobb bevásárló és szórakoztató központokban jelentősen megnövekedett azon fiatalok száma, akik magatartásukkal testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket veszélyeztetik.

A csavargás, áruházakban, közterületeken történő bandázás olyan viselkedési formák, amelyek magukban hordozzák a kriminalizálódás veszélyét.

Az iskolakerülő magatartás rendszeressé válása súlyosan veszélyezteti a gyermek értelmi, érzelmi fejlődését, így a probléma kezelése mindenképp szükséges.

Az iskolakerülő magatartáson kívül beszélnünk kell az iskolaidőn túl jelentkező, általános, sajnos már megszokottá váló jelenségről, azaz a magatartásukkal önmagukat veszélyeztető, szabadidejüket nem életkori sajátosságaiknak megfelelően töltő fiatalok tömeges jelenlétéről Miskolc közterületein, valamint elsősorban a felnőttek számára nyitva álló vendéglátóhelyeken és azok környékein.

Az akció célja az iskolakerülésnek, egészségkárosító szerek fogyasztásának, koldulásnak, kéregetésnek, bűncselekmények elkövetésének, áldozattá válásnak a megelőzése, megakadályozása.

Az őrzőjárat 2010-ben havonta 5 munkanapon működik, így biztosítva a folyamatos jelenlétet a városban.

Az első akció február hónapban volt, a júniusi akció az árvízi helyzet, illetve a tanév vége miatt elmaradt, azonban július és augusztus hónapban is megtartottuk az ellenőrzéseket. Ekkor kimondottan az esti, éjszakai órákra koncentráltunk és a fiatalok dohány és alkohol fogyasztását, illetve ilyen tartalmú termékkel történő kiszolgálása került ellenőrzésre.

Az alábbi táblázat tartalmazza az elmúlt hónapok összegzését a statisztika tükrében:

hónap	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Júl.	Szept.	Okt.	Össz.
intézkedés alá vont gyermekek száma (fő)	113	90	74	47	17	39	43	423
fiú	66	43	38	33	9	24	27	240
lány	47	47	36	14	8	15	16	183
életkor: 0-14 év	9	8	2	2			4	25
életkor: 14-18 év	104	82	72	45	17	39	39	398
lakóhely: Miskolc	29	29	26	23	14	9	18	148
lakóhely: vidék	84	61	48	24	3	30	25	275
iskolakerülés	78	66	41	25		25	29	264
dohányzás	39	18	33	15	9	21	18	153
szeszital-fogyasztás	4	9	7	15	9		2	46
koldulás	2							2
intézeti szökés	1	1					1	3
visszaélés kábítószerrel			2					2

II. Az őrjárat törvényi háttere

A szolgálatellátás során elsősorban a családsegítő szolgálat jogosultságai kerülnek kihasználásra, a rendőri jelenlét az igazoltatás és adatkezelés szempontjából fontos.

Az őrjáratban a családsegítő szolgálat két főállású utcai szociális munkás munkatársa vesz részt, akik a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: R.) szerint végzik tevékenységüket:

„7/A. § (1) Az utcai és lakótelepi szociális munka célja

a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése,

b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

(2) A gyermekjóléti központ az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban vagy a saját szolgálatában szervezi a gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programokat. A gyermekjóléti központ a programokba lehetőség szerint a gyermek családját is bevonja.”

A családsegítő szolgálat koordinátori funkcióval bír a gyermek – az iskola – és a helyi gyermekvédelmi rendszer (gyermekjóléti szolgálat, jegyzői gyámhatóság) között, hiszen a gyermekkel kapcsolatos információk e szervezetnél összpontosulnak.

Az R. 14. § (3) bekezdés a) pontja alapján a gyermekjóléti szolgálat a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő- és jelzőrendszert működtet. A Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerint a nevelési-oktatási intézmény a jelzőrendszer tagja, a gyermekekkel kapcsolatos információkkal segíti a jelzőrendszeri munkát. Ugyanezen § (3) bekezdése szerint a „...*meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni*”. A Gyvt. 17. § (4)-(5) bekezdése 2009. szept. 01-jétől szankcionálja, ha a meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja a jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget.

III. A tevékenység együttműködési rendszere, jelzések, intézkedések

A tevékenységüket nagyban segíti, hogy 2009-ben a szolgálat a miskolci középiskolákkal együttműködési megállapodást kötött a gyors és kölcsönös információcsere érdekében. A megállapodás alapján az utcai szociális munkások a helyszíni intézkedést követően e-mailben megkeresik az érintett oktatási intézményt, az alábbi kérdésekkel:

- 1./ az intézkedés időpontjában a gyermeknek volt-e tankötelezettségből adódó elfoglaltsága,
- 2./ amennyiben igen, hogyan igazolta a tanuló a mulasztását,
- 3./ a tanévben mennyi igazolatlan mulasztása van,
- 4./ az Iskola élt-e megkereséssel a gyermek lakóhelye szerint területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat és/vagy jegyző felé,
- 5./ ha igen, milyen választ kapott a fenti szervektől,
- 6./ az Iskola által fontosnak ítélt egyéb információ (pl. a gyermek családi körülménye, magatartása, tanulmányi előmenetele, iskolalátogatási szokása, stb.).

Az utcai szociális munkás az iskola által adott információk tükrében, a szülő írásbeli értesítése mellett dönt az adekvát gyermekvédelmi intézkedés megtételéről.

Ez a tevékenység azért is fontos, mivel a 2010/2011-es tanév munkájában változást hoz az Országgyűlés azon döntése, hogy a gyermekek után járó **családi pótlék** (iskoláztatási támogatás) **kifizetését a tankötelezettség teljesítéséhez köti**. Amennyiben az igazolatlan iskolai mulasztások száma az 50 órát eléri, a gyermeket a település jegyzője gyámhatósági eljárás során védelembe veszi és a részére a támogatást természetben nyújtja, amelynek felhasználására a gyermekvédelmi rendszer fokozottan odafigyel.

Természetesen változatlan maradt a gyámhatósági eljárás mellett párhuzamosan alkalmazandó jogkövetkezmény is, miszerint 10 óra igazolatlan mulasztás után a jegyző szabálysértési hatósági eljárás során a közoktatás rendjét megzavaró szabálysértést ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújthatja.

Lényeges eleme az őrzésnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Észak-magyarországi Regionális Felügyelőség Miskolci Kirendeltségének a bevonása, mivel a felnövekvő ifjúságot a felnőttekkel egyenértékű fogyasztói piacnak tekinti a kereskedelem és a vendéglátóipar. A hatósággal történő együttműködést kizárólag prevenciós célzatú, célunk az egészségkárosító-

szertifogyasztó magatartás kialakulásának megelőzése, amely akkor válhat eredményessé, ha az adott magatartást mindkét oldalról kezeljük (a kereskedőt/vendéglátót fogyasztóvédelmi; a gyermeket gyermekvédelmi / szociális / pedagógiai eszközökkel). Az intézmények közötti együttműködés biztosítja a prevenció sikerességét.

IV. Tapasztalatok, tervek

Az érintett szervek országos szintű egyedülálló összefogásával szeretnénk megvalósítani:

- a fiatalok iskolai közösségbe való visszavezetését, mivel az iskola által közvetített társadalmi normák megelőzhetik a fiatalok kriminalizálódását,
- a rendszeres iskolalátogatást, aminek köszönhetően a jövőben majd nagyobb eséllyel tudnak megjelenni a munkaerőpiacon, mert elkerülük az aluliskolázottság problematikáját, épül a feladat- és felelősségtudatuk, stb.,
- az egészséges életmódra nevelést, az egészségkárosító szerek fogyasztásának hiánypótló ellenőrzésével.

Tapasztalatunk szerint az iskolai szüneteket, hosszú hétvégeket követően jóval nagyobb számban találkozhatunk csavargó diákokkal, akik a pihenésüket önkényesen meghosszabbítják és az első napokban nem mennek iskolába. A program eredményét bemutató táblázatból is kitűnik, hogy iskolaidőben is csökken az intézkedés alá vont kiskorúak száma. Ennek részben oka, hogy az őrzőjárat ismertté vált és ez visszatartó erő, másrészt az ellenőrzés kikerülése érdekében rejtettebb helyekre, vendéglátó egységekbe húzódnak vissza, hanyagolva a plázákat, bevásárló helyeket.

A szolgálat-szervezésnél a tapasztalatokat figyelembe vesszük és felkutatjuk az új csoportképző helyeket.

Nyáridőben, iskolai szünetekben az ellenőrzés fokozttan kiterjed a lakóhelyekre, ahol a koldulás és a kukázás vont maga után gyermekvédelmi intézkedéseket.

A program sikerességére való tekintettel az Edelényi Rendőrkapitányság illetékességi területén is beindul az ifjúságvédelmi őrzőjárat. Elsősorban Edelény és Szendrő városok jegyzőivel, a szociális szolgáltató-, valamint az oktatási intézmények munkatársaival előzetesen egyeztetett szolgálat-szervezéssel a tankötelezettséget elmulasztó, dohányzó, alkoholt fogyasztó, kolduló diákok kiszűrése, elszámoltatása. A megvalósításra a kapitányság belügyminisztériumi pályázaton nyert pénzeszeget használja fel.

Ez a jövőorientált ifjúságvédelmi munka segítheti az ifjú generáció egészséges testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, majdani társadalmi helytállását.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság

**Bűnügyi Igazgatóság
Bűnmegelőzési Osztálya**

3527 Miskolc, Zsolcai kapu 32. Pf.:161

Telefon: (46) 514-500/23-27, fax: 27-37

E-mail: bbalap@hu.inter.net

Web: www.bunmegelozes.eu

